

A Képviselő-testület nyilvános ülésének anyaga
[2011. évi CLXXXIX. törvény 46. § (1) bekezdés]

ELŐTERJESZTÉS

a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Szándéknyilatkozat a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat által fenntartott óvodák működésének racionalizálásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az előterjesztés célja a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) fenntartásában álló óvodai intézményhálózat racionalizálására irányuló szándék kifejezése. Az elmúlt évek kerületi demográfiai változásai szükségessé teszik az önkormányzati óvodai intézményhálózat átfogó felülvizsgálatát egy fenntarthatóbb és mind tárgyi feltételekben, mind szakmai szempontból korszerűbb kerületi óvodai hálózat létrehozása érdekében.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 8. § (1) bekezdése, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdés 6. pontja alapján az óvodai ellátás biztosítása az önkormányzat kötelező feladata. Az Önkormányzat kötelező köznevelési feladatainak hatékonyabb, gazdaságosabb és egyben a jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátása érdekében vizsgálja a fenntartásában működő óvodai intézményrendszer működését. A demográfiai adatok változása, a kihasználtság csökkenése, illetve a működési költségek optimalizálása indokoltá teszi az intézményi struktúra átalakítását. Az óvodai ellátás biztosítása során törekedni kell a magas szintű ellátás feltételeinek és körülményeinek fenntartására, az innovatív szakmai munka elősegítésére, valamint folyamatosan figyelemmel kell lenni a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek számának növekedésére és ellátásuk speciális szükségleteire.

Az Önkormányzat óvodai intézményhálózata jelenleg 10 óvodából áll, melyek között 4 székhelyóvodához egyenként egy-egy tagóvodai egység tartozik: Zugligeti Óvoda (1125 Budapest, Zalai út 2.), Hegyvidéki Mesevár Óvoda (1125 Budapest, Diós árok 1-3.), Városmajori Óvodák (1122 Budapest, Városmajor u. 59.), Városmajori Óvodák tagóvodája (1121 Budapest, Csermely u. 8.), Mackós Óvoda (1126 Budapest, Németvölgyi út 46.), Orbánhegyi Óvodák (1126 Budapest, Orbánhegyi út 3/a.), Orbánhegyi Óvodák tagóvodája (1126 Budapest, Kiss János altábornagy u. 31-33.), Süni Óvodák (1126 Budapest, Németvölgyi út 29.), Süni Óvodák tagóvodája (1126 Budapest, Orbánhegyi út 18.), Művész úti Óvoda és Bölcsőde (1125 Budapest, Művész út 5-7.), Normafa Óvoda (1121 Budapest, Normafa út 30-32.), KIMBI Óvoda (1121 Budapest, Tállya u. 22.), Táltos Óvoda (1124 Budapest, Lejtő út 41.), Táltos Óvoda Csikó tagóvodája (1124 Budapest, Meredek u. 1.).

Az elmúlt öt évben a kerületben élő, elsősorban 3 éven aluli gyermekek száma erőteljes csökkenést, a 3–6 év közötti életkorú gyermekek száma mérsékeltebb csökkenést mutat. Az alábbi táblázat szemlélteti az elmúlt évek változásait a kerületi lakosok ezen korcsoportjaira vetítve:

Kerületi lakcímmel rendelkező kisgyermekek korosztály szerinti létszámadatai		
Év	3 év alatti korosztály (fő)	3–6 éves korosztály (fő)
2022	2209	1859
2023	2124	1776
2024	1364	1741
2025 (november 30-ig)	1226	1679

Az engedélyezett óvodai csoportok férőhelyszáma jelenleg 1501 fő, ezzel szemben az önkormányzati fenntartású intézményekbe beíratott gyermekek száma mindössze 1166 fő, akik közül 94 fő nem kerületi lakóhellyel rendelkező gyermek. A kerület önkormányzati fenntartású óvodáinak szolgáltatásait jelenleg 1072 fő kerületi lakcímmel rendelkező gyermek veszi igénybe, miközben a 3–6 éves korosztályban 1679 fő rendelkezik kerületi lakcímmel. Jelenleg általánosan elmondható, hogy az óvodákba jelentkezők közül minden gyermek számára biztosított a férőhely, a jelentkezők, illetve a ténylegesen beíratott gyermekek száma évről-évre mégis lényeges eltérést mutat, ahogy azt az alábbi táblázat is szemlélteti.

Az óvodai beiratkozások összesített számadatai							
	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	Változás mértéke a vizsgált időszakra vetítve
Jelentkező gyermekek száma	509	455	469	445	448	368	-28%
Ténylegesen beíratott gyermekek száma	499	435	408	433	425	346	-31%

Az intézményhálózat egészére engedélyezett 71 csoporttal szemben jelenleg csupán 63 csoport működik, helyenként kis csoportlétszámmal. A kedvezőtlen tendenciák következményeképp tehát több intézményben is vannak üres vagy kis létszámmal működő csoportok. Az óvodák összkapacitása (1501 fő) és betöltött férőhelyek száma (1166 fő) 77,7%-os kihasználtságot mutat. A számítások alapján 22 fős csoportlétszám meghatározása mellett 53 csoport fenntartása lenne indokolt. A stabilan magas kiadások mellett csökkenő mértékű állami támogatás érkezik a létszámcsökkenés következményeként. A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása a 2025. évi tényadatok és a 2026. évi megalapozó felmérés összehasonlítása alapján 177 millió forinttal csökken a tavalyi támogatási összeghez képest.

A központi költségvetés az Nkt., valamint a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet alapján elismert átlagbéralapú támogatást biztosít az óvodát fenntartó települési önkormányzat részére az általa fenntartott óvodában foglalkoztatott pedagógusok, és a pedagógusok nevelőmunkáját közvetlenül segítők béréhez és az ehhez kapcsolódó szociális hozzájárulási adóhoz. Az állam elvi létszámhoz rendelt mutatószámok alapján számítja ki, hogy mennyivel támogatja a feladat ellátását. Az Önkormányzat jelenleg alacsony létszámmal és kihasználtsággal tarja fenn az óvodákat. Tekintettel arra, hogy a támogatás a települési önkormányzatot az általa fenntartott óvodákban foglalkoztatott, számított pedagógus-, valamint segítői létszám után illeti meg, az ellátás fenntartható finanszírozása érdekében minimum 85%-os kihasználtságra, ennek érdekében pedig 22 fős csoportok kialakítására kell törekedni. A csökkenő gyermeklétszám mellett a nem megfelelő kihasználtsággal feltöltött óvodai csoportok működéséhez szükséges intézményi munkakörök fenntartása állam által nem finanszírozott többletkiadást eredményez.

A fentiek alapján döntés szükséges a fenntartható működtetés alapelveiről az intézményrendszer további, finanszírozható működtetése érdekében, ezért a mélyreható és átfogó racionalizálás kidolgozása nélkülözhetetlen.

Javasolt intézményracionalizálási alapelvek:

- A racionalizálás során a gyermeki jogok és a nemzeti köznevelésre irányadó alapelvek érvényre juttatása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének és kijelölt férőhelyeinek biztosítására kiemelt figyelemmel kell eljárni.
- A javaslat kidolgozásához – a kerület tagoltságára és intézményeinek elhelyezkedésére tekintettel – területileg 3-4 óvodából célszerű városrészi egységeket alkotni, figyelembe véve, mely intézmények vannak közel egymáshoz.
- Városrészi egységenként az egymáshoz közel eső, továbbá a minimum 4 csoportos telephelyek kialakítása indokolt mind a munkaszervezés biztonsága, mind a feladatellátás színvonala, mind pedig a tudásmegosztás elősegítése érdekében.
- Az intézményrendszer működésének felülvizsgálata során kiemelt súllyal kell figyelembe venni a telephelyek kihasználtságát, a 2020–2025 közötti jelentkező változásait, az üres csoportok számát. Vizsgálni kell tovább az adott városrész tényleges intézményi férőhelyigényét, valamint a telephely alkalmasságát a jogszabályi előírásoknak megfelelő, 22 fős csoportlétszámok befogadására.

- Szükséges a tagóvodák és a maximum 4 csoporttal működő ellátóhelyek működtetésének felülvizsgálata, figyelembe véve a szakmai fejlesztés lehetőségeit, valamint az épület adottságainak adatait.
- A megfelelő megoldás kidolgozásához elengedhetetlen az óvodai körzethatárok felülvizsgálata.
- A személyi jellegű kiadásokat mérsékelni kell, ennek érdekében meg kell vizsgálni a munkatársi felvételi létszámstop elrendelését 2026. augusztus 31. napjáig azzal, hogy a létszámstop ideje alatt külön polgármesteri engedéllyel kerülhet sor a megüresedő státuszok betöltésére.
- A felelős gazdálkodás elveinek megfelelően szükséges a külső partnerek támogatásának felülvizsgálata.

Jogszábai háttér:

Az Nkt. 4. § 11. pontja alapján intézményátszervezésnek minősül minden olyan fenntartói döntés, amely az alapító okirat Nkt. 21. § (3) bekezdés c)–j) pontjában felsorolt elemeinek – így különösen az intézmény típusának, feladatellátási helyének vagy maximális gyermeklétszámának – módosulásával jár.

Az Nkt. 83. § (2) bekezdés a) pontja szerint a fenntartó önkormányzat dönt a köznevelési intézmény átszervezéséről és megszüntetéséről. Az átszervezési eljárás első lépéseként a jelen előterjesztés a Képviselő-testületnek az átszervezésre vonatkozó szándékára irányuló elvi döntését kezdeményezi.

Az Nkt. 83. § (3)–(4) bekezdése értelmében a fenntartónak a végleges döntés meghozatala előtt be kell szereznie az intézményi alkalmazotti közösség, a szülői közösség (szervezet), valamint nemzetiségi nevelés-oktatásban résztvevő intézmény esetén a települési nemzetiségi önkormányzat véleményét. Az Nkt. 83. § (5) bekezdése szerint a véleményezésre legalább 15 napot kell biztosítani, és minden, a döntéshez rendelkezésre álló információt hozzáférhetővé kell tenni számukra.

Az átszervezésről szóló döntést követően el kell végezni az érintett dokumentumok és szabályzatok módosítását. Az Nkt. 83. § (2) bekezdés b) pontja kimondja, hogy a fenntartó dönt az óvodába történő jelentkezés módjáról és az óvodai általános felvételi időpontjáról. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 20 §. (1) bekezdése kimondja, hogy a fenntartó az óvodai beiratkozás idejéről, valamint az óvodai jogviszony létesítésével összefüggő eljárásról a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább 30 nappal közleményt tesz közzé. Annak érdekében, hogy a beiratkozás során a 2026/2027-es nevelési évtől érvényes szervezeti keretokről megfelelően lehessen tájékoztatni az érintetteket, szükséges, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete nyilvánítsa ki az átszervezéssel kapcsolatos szándékát, és hozza meg az erről szóló elvi döntést.

Amennyiben a fenti felülvizsgálat eredményeként szükségessé válik az óvodák körzethatárainak módosítása, az Nkt. 84. § (7) bekezdése alapján a fenntartónak az átszervezésről legkésőbb a tervezett végrehajtás évének május utolsó munkanapjáig kell meghoznia a végleges döntést. Ugyanakkor a következő nevelési év zavartalan előkészítése és a szülők megfelelő tájékoztatása

érdekében a kerületi óvodai intézmények átszervezéséről szóló előterjesztést célszerű legkésőbb a márciusi testületi ülésre benyújtani.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem a Humán Bizottság részére. A Bizottság véleményéről a Képviselő-testületi ülésen adok tájékoztatást. Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete

a) kifejezi szándékát a kerület óvodai intézményrendszerének átfogó racionalizálására a következő alapelvek szerint:

aa) a racionalizálás során a gyermeki jogok és a nemzeti köznevelésre irányadó alapelvek érvényre jutattása mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének és kijelölt férőhelyeinek biztosítására kiemelt figyelemmel kell eljárni,

ab) a javaslat kidolgozásához – a kerület tagoltságára és intézményeinek elhelyezkedésére tekintettel – területileg 3-4 óvodából célszerű városrészi egységeket alkotni, figyelembe véve, mely intézmények vannak közel egymáshoz,

ac) városrészi egységenként az egymáshoz közel eső, továbbá a minimum 4 csoportos telephelyek kialakítása indokolt mind a munkaszervezés biztonsága, mind a feladatellátás színvonala, mind pedig a tudásmegosztás elősegítése érdekében,

ad) az intézményrendszer működésének felülvizsgálata során kiemelt súllyal kell figyelembe venni a telephelyek kihasználtságát, a 2020–2025 közötti jelentkezések változásait, az üres csoportok számát. Vizsgálni kell továbbá az adott városrész tényleges intézményi férőhelyigényét, valamint a telephely alkalmasságát a jogszabályi előírásoknak megfelelő, 22 fős csoportlétszámok befogadására,

ae) szükséges a tagóvodák és a maximum 4 csoporttal működő ellátóhelyek működtetésének felülvizsgálata, figyelembe véve a szakmai fejlesztés lehetőségeit, valamint az épület adottságainak adatait,

af) a megfelelő megoldás kidolgozásához elengedhetetlen az óvodai körzethatárok felülvizsgálata,

ag) a személyi jellegű kiadásokat mérsékelni kell, ennek érdekében meg kell vizsgálni a munkatársi felvételi létszámstop elrendelését 2026. augusztus 31. napjáig azzal, hogy a létszámstop ideje alatt külön polgármesteri engedéllyel kerülhet sor a megüresedő státuszok betöltésére,

ah) a felelős gazdálkodás elveinek megfelelően szükséges a külső partnerek támogatásának felülvizsgálata,

b) felkéri a humán területekért felelős alpolgármestert, hogy gondoskodjon a döntést megalapozó javaslat elkészítéséről, az átszervezéshez szükséges egyeztetések, véleményezési eljárás

lefolytatásáról, és legkésőbb a Képviselő-testület márciusi rendes ülésére nyújtson be előterjesztést az óvodai intézményhálózat átszervezéséről szóló döntések meghozatala érdekében.

(A döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2026. január 23.

Kocsik Tekla s. k.
alpolgármester

Láttam:

dr. Bitskey Botond s. k.
jegyző

Kovács Gergely s. k.
polgármester